

Spis treści

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XVII
Rozdział I. Geneza i miejsce prawa autorskiego w systemie prawa	1
Rozdział II. Przedmiot prawa autorskiego	7
§ 1. Wprowadzenie. Pojęcie utworu	8
§ 2. Problem przyznania praw autorskich w świetle orzecznictwa	35
§ 3. Ochrona części utworu	39
§ 4. Specyficzne problemy dotyczące niektórych kategorii utworów ...	43
I. Utwór naukowy	43
II. Utwór kartograficzny	45
III. Utwór architektoniczny	45
IV. Utwór reklamowy	46
V. Wzór przemysłowy	47
VI. Znak towarowy	48
VII. Liternictwo i typografia	49
VIII. Fotografia	49
IX. Utwór audiowizualny i audialny	51
X. Utwór lutniczy	52
XI. Program komputerowy	53
XII. Polskie Normy	53
§ 5. Utwory zależne	54
I. Utwór zależny jako postać utworu niesamoistnego	54
II. Utwór zależny a utwór inspirowany	55
III. Cechy i postacie utworu zależnego	57
IV. Podstawowe założenia regulacji	61
V. Prawo autorskie do opracowania (prawo zależne)	63
VI. Prawo zezwalania na wykonywanie autorskich praw zależnych	66
VII. Charakter prawa zezwalania na wykonywanie autorskich praw zależnych	68
VIII. Ochrona praw osobistych twórcy utworu pierwotnego	70
§ 6. Zbiory	71
§ 7. Wylączenia spod ochrony	75
I. Uwagi wstępne	75
II. Akty normatywne lub ich urzędowe projekty	76
III. Urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole	79
IV. Opublikowane opisy patentowe lub ochronne	82
V. Proste informacje prasowe	83
Rozdział III. Podmiot prawa autorskiego	85
§ 8. Uwagi wstępne	85
§ 9. Twórca	86
I. Twórca jako podmiot pierwotnie uprawniony	86
II. Domniemanie co do osoby twórcy	89
III. Wykonywanie praw autorskich do chwili ujawnienia autorstwa	91

	93
	93
§ 10. Utwory współautorskie	99
I. Współtwórczość	102
II. Wspólność prawa autorskiego	104
III. Wykonywanie wspólnego prawa autorskiego	107
§ 11. Utwory połączone	113
§ 12. Utwory zbiorowe	
§ 13. Utwory pracownicze	
I. Nabycie autorskich praw majątkowych przez pracodawcę na podstawie art. 12 PrAut	113
II. Uprawnienia instytucji naukowych	121
III. Pracodawca jako podmiot pierwotnie uprawniony z tytułu autorskich praw majątkowych do programu komputerowego	128
§ 14. Utwory audiowizualne	130
Rozdział IV. Autorskie prawa majątkowe	139
§ 15. Pojęcie i ogólna charakterystyka autorskich praw majątkowych	141
I. Monistyczna i dualistyczna konstrukcja majątkowych praw autorskich	141
II. Własnościowy model kształtowania treści majątkowych praw autorskich	145
III. Syntetyczna definicja treści majątkowych praw autorskich a uprawnienia częstkowe	151
IV. Definicja treści autorskich praw majątkowych w polskiej ustawie	153
§ 16. Poszczególne uprawnienia majątkowe	175
I. Pojęcie odrębnego pola eksploatacji	175
II. Prawo zwielokrotniania	186
III. Prawo decydowania o obrocie egzemplarzem	199
IV. Prawo najmu i użyczania egzemplarzy	213
V. Prawo wystawiania oryginału lub kopii dzieła	219
VI. <i>Droit de suite</i>	222
VII. Prawo komunikowania dzieła publiczności bezpośrednio i za pomocą różnych środków technicznych	226
VIII. Wyłączne prawo zezwalania na wykonywanie zależnego prawa autorskiego	265
§ 17. Czas trwania majątkowych praw autorskich	268
I. Uwagi wstępne	268
II. Ogólne zasady dotyczące liczenia czasu ochrony	268
III. Odzyskanie ochrony a wcześniejsze rozporządzenia prawem lub udzielone licencje	273
IV. Odzyskanie ochrony utworów obcych na terenie Polski i utworów polskich za granicą	274
§ 18. Nadużywanie „monopolu autorskiego”	276
Rozdział V. Autorskie prawa osobiste	297
§ 19. Autorskie dobra osobiste w rozwoju historycznym	301
I. Uwagi wprowadzające	301
II. Początki kształtowania się pojęcia autorskich praw osobistych	302
III. <i>Droit moral</i>	304
§ 20. Pojęcie oraz konstrukcja autorskich dóbr osobistych i praw osobowości	313
I. Stosunek autorskich dóbr osobistych do dóbr osobistych powszechnego prawa cywilnego	313
II. Koncepcja zamkniętego katalogu autorskich praw osobowości	317
III. Kryteria oceny naruszenia autorskich dóbr osobistych	327

IV. Okoliczności wyłączające bezprawność naruszenia autorskich dóbr osobistych	329
V. Nadużycie autorskich praw osobistych	333
VI. Wnioski	334
§ 21. Prawo do autorstwa utworu oraz do decydowania o jego oznaczeniu	335
I. Uwagi wprowadzające	335
II. Przywłaszczenie sobie cudzego autorstwa a sytuacje pokrewne	337
III. Plagiat jako wynik przywłaszczenia autorstwa	338
IV. Plagiat jako zjawiskowa postać deliktu	342
V. Plagiat dzieł naukowych	346
VI. Autoplagiat	350
VII. Swoboda oznaczania dzieła nazwiskiem lub pseudonimem twórcy oraz zatajenia autorstwa	351
VIII. <i>Ghostwriting</i>	356
§ 22. Prawo decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności	360
I. Uwagi wprowadzające	360
II. Natura prawa decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności	361
III. Treść prawa decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności	364
IV. Wykonywanie prawa oraz zakres jego ochrony	365
V. Sposób udostępnienia utworu	369
VI. Wpływ zobowiązań umownych twórcy na wyznaczenie granic swobody decydowania o udostępnieniu utworu publiczności	372
VII. Wpływ zobowiązań umownych zamawiającego na skuteczność decyzji twórcy o upublicznieniu utworu	375
VIII. Prawo decydowania o upublicznieniu utworu w stosunkach pracowniczych	377
IX. Ograniczenia swobody decydowania o udostępnieniu dzieła	378
§ 23. Prawo do integralności utworu	379
I. Konstrukcja ochrony nienaruszalności utworu w prawie obowiązującym	379
II. Prawo do integralności utworów wyrażonych słowem (literackich, publicystycznych, naukowych)	384
III. Prawo do integralności utworów plastycznych i fotograficznych	389
IV. Prawo do integralności utworów architektonicznych, architektoniczno-urbanistycznych i urbanistycznych	391
V. Prawo do integralności utworów muzycznych i słowno-muzycznych	394
VI. Prawo do integralności dzieł audiowizualnych	395
VII. Ochrona integralności utworów stanowiących podstawę twórczości zależnej	397
§ 24. Prawo odstąpienia od umowy lub jej wypowiedzenia z powodu istotnych interesów twórczych oraz prawo wprowadzania zmian w utworze (nadzór autorski)	400
I. Uwagi wprowadzające	400
II. Prawo odstąpienia od umowy lub jej wypowiedzenia	400
III. Prawo wprowadzania zmian w dziele	407

§ 25. Prawo żądania udostępnienia egzemplarza dzieła. Prawo decydowania o losach oryginału utworu plastycznego w przypadku podjęcia przez właściciela decyzji o jego zniszczeniu. Wpływ nabycia własności nośnika materialnego dzieła na decyzję twórcy dotyczącą udostępnienia publicznego dzieła. Sytuacja prawna właściciela dzieła	410
I. Uwagi wprowadzające	410
II. Prawo żądania udostępnienia egzemplarza dzieła (prawo dostępu do utworu)	411
III. Prawo decydowania o losach oryginału utworu plastycznego w przypadku podjęcia przez właściciela decyzji o jego zniszczeniu	414
IV. Wpływ nabycia własności nośnika materialnego dzieła na decyzję twórcy dotyczącą udostępnienia publicznego dzieła	415
V. Sytuacja prawna właściciela dzieła	415
VI. Szczególne środki ochrony twórcy	426
§ 26. Ochrona sfery osobowości twórcy po jego śmierci	427
I. Wprowadzenie	428
II. Koncepcje teoretyczne	428
III. Czy prawo polskie wyklucza dziedziczność autorskich praw osobowości?	436
§ 27. Dysponowanie autorskimi prawami osobistymi w drodze czynności prawnych	440
I. Uwagi wprowadzające	440
II. Znaczenie autorskich praw osobistych w procesie eksploatacji utworu	441
III. Instrumenty prawne właściwe dla dysponowania autorskimi prawami osobistymi	444
IV. Pogląd wykluczający możliwość dysponowania autorskimi prawami osobistymi	445
V. Pogląd dopuszczający możliwość dysponowania autorskimi prawami osobistymi w drodze czynności prawnych	446
Rozdział VI. Prawa pokrewne	457
§ 28. Wprowadzenie	459
I. Pojęcie praw pokrewnych – aspekty porównawcze i międzynarodowe	459
II. Geneza praw pokrewnych w Polsce	462
§ 29. Prawa artystów wykonawców	467
I. Przedmiot ochrony	467
II. Podmioty praw do artystycznych wykonania	479
III. Treść prawa artysty wykonawcy	486
IV. Pozostałe aspekty ochrony artystycznych wykonania	510
§ 30. Prawa do fonogramów i wideogramów	513
I. Przedmiot i podmiot prawa do fonogramu	513
II. Przedmiot i podmiot prawa do wideogramu	518
III. Prawo do fonogramu i wideogramu	527
IV. Pozostałe aspekty ochrony fonogramów i wideogramów	533
§ 31. Prawa do nadań	534
I. Przedmiot ochrony	534
II. Podmioty praw do nadań	546
III. Treść prawa do nadania	549
§ 32. Prawa do pierwszych wydań oraz prawa do wydań naukowych lub krytycznych	552
I. Uwagi wstępne	552

II. Prawa do pierwszych wydań	553
III. Prawa do wydań naukowych i krytycznych	559
Rozdział VII. Dozwolony użytek chronionych utworów	565
§ 33. Uwagi ogólne	567
§ 34. Kształtowanie się instytucji dozwolonego użytku	572
I. Regulacje okresu międzywojennego	572
II. Dozwolony użytek w okresie obowiązywania ustawy z 10.7.1952 r.	574
§ 35. Dozwolony użytek na gruncie obowiązującego prawa autorskiego	593
I. Ogólne zasady korzystania z utworu w ramach dozwolonego użytku	593
II. Pojęcie własnego użytku osobistego	612
III. Dozwolony użytek publiczny	629
Rozdział VIII. Umowy prawa autorskiego	695
§ 36. Wprowadzenie	696
§ 37. Stosunek przepisów prawa autorskiego o umowach do przepisów Kodeksu cywilnego i ogólna typologia umów	697
§ 38. Ogólne założenia umownego prawa autorskiego	702
§ 39. Umowy o przeniesienie autorskich praw majątkowych	704
I. Przejście praw a pola eksploatacji	704
II. Chwila przejścia praw autorskich	709
III. Forma umowy	711
§ 40. Szczególne zasady wykładni dotyczące pierwotnych umów autorskich	713
I. Utwory przyszłe	713
II. Domniemanie udzielenia licencji	714
III. Sposób korzystania z utworu	715
IV. Stosunki twórcy z nabywcą praw	717
V. Zezwolenie na wykonywanie zależnych praw autorskich	720
VI. Zbiorowa publikacja utworów	722
VII. Uprawnienie twórcy do odstąpienia od umowy przeniesienia praw ...	723
§ 41. Szczególne reguły wykonywania umów o nabycie praw autorskich	734
§ 42. Prawo twórcy do wykonywania nadzoru autorskiego	743
§ 43. Prawo własności egzemplarza utworu a przejście praw	745
§ 44. Umowy licencyjne o korzystanie z praw autorskich	752
I. Pojęcie umowy licencyjnej	752
II. Zakres terytorialny i czasowy umowy licencyjnej	758
III. Strony umowy licencyjnej	761
IV. Rodzaje licencji	761
V. wypowiedzenie umowy licencyjnej	764
VI. Inne zagadnienia	765
§ 45. Wynagrodzenie za korzystanie z utworów	766
Rozdział IX. Prawo do wizerunku i prawo adresata korespondencji	773
§ 46. Wprowadzenie	776
I. Prawo do wizerunku	776
II. Prawo adresata korespondencji	778
III. Podstawy prawne ochrony	779
IV. Zakres działania art. 81–83 PrAut	780
§ 47. Przedmiot ochrony	781
I. Pojęcie wizerunku	781

II. Wizerunek a przedmiot ochrony praw osobistych	784
III. Rozpoznawalność przedstawionej osoby jako podstawowa cecha wizerunku	791
IV. Wizerunek a maska artystyczna	793
V. Pojęcie korespondencji a przedmiot ochrony praw osobistych	794
§ 48. Treść prawa do wizerunku i prawa adresata korespondencji	795
I. Wprowadzenie	795
II. Przestanki ochrony wizerunku na podstawie Kodeksu cywilnego i art. 81 PrAut	797
III. Prawo do zakazywania utrwalania lub zniekształcania wizerunku	798
IV. Prawo do decydowania o rozpowszechnianiu wizerunku na podstawie art. 23 KC	799
V. Prawo do decydowania o rozpowszechnianiu wizerunku na podstawie art. 81 PrAut	803
VI. Inne możliwe ujęcia prawa do wizerunku z art. 81 PrAut	806
VII. Treść prawa adresata korespondencji	807
VIII. Prawo podmiotowe do wizerunku i korespondencji	808
IX. Pojęcie rozpowszechniania wizerunku lub korespondencji	809
§ 49. Zezwolenie na rozpowszechnianie wizerunku lub korespondencji	809
I. Charakter prawny zezwolenia	813
II. Umowa zezwalająca	815
III. Ciężar dowodu	816
IV. Domniemanie dotyczące odpłatnych modeli	817
§ 50. Ograniczenia prawa do wizerunku	817
I. Wprowadzenie	817
II. Wizerunki osób powszechnie znanych utrwalone w związku z pełnionymi funkcjami	826
III. Osoby stanowiące szczególnie większej całości	827
IV. Cel rozpowszechnienia wizerunku osoby powszechnie znanej	829
§ 51. Prawo do wizerunku i prawo adresata korespondencji po śmierci pierwotnie uprawnionych	829
I. Prawo do wizerunku po śmierci pierwotnie uprawnionego	833
II. Prawo adresata korespondencji po śmierci pierwotnie uprawnionego ..	833
III. Ochrona wizerunku <i>Fryderyka Chopina</i>	834
§ 52. Roszczenia ochronne w przypadku naruszenia prawa do wizerunku lub prawa adresata korespondencji	834
I. Wprowadzenie	835
II. Roszczenia niemajątkowe w razie naruszenia prawa do wizerunku lub prawa adresata korespondencji	836
III. Roszczenia majątkowe	843
Rozdział X. Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi	844
§ 53. Wprowadzenie	846
§ 54. Forma prawna organizacji zbiorowego zarządzania	853
§ 55. Różnice organizacji zbiorowego zarządzania w porównaniu ze zwykłym stowarzyszeniem	853
I. Uwagi ogólne	853
II. Zagadnienia członkostwa	854
III. Cel działania organizacji	855
IV. Zezwolenie na podjęcie działalności określonej w ustawie	855
V. Nadzór nad dalszą działalnością organizacji zbiorowego zarządzania	855

VI. Rozdział środków	859
VII. Likwidacja stowarzyszenia	859
§ 56. Zadania organizacji zbiorowego zarządzania w świetle prawa autorskiego	859
§ 57. Domniemania legitymacji i uprawnienia do zarządzania	863
§ 58. Wewnętrzne stosunki organizacji	865
I. Zasady ogólne	867
II. Umowa powierzenia praw	870
III. Równe traktowanie reprezentowanych	872
§ 59. Stosunki zewnętrzne organizacji z korzystającymi z utworów	872
I. Obowiązek kontraktowania	875
II. Obowiązek opracowania tabel wynagrodzeń	881
III. Charakter prawny tabel	
§ 60. Działalność organizacji zbiorowego zarządzania w świetle prawa konkurencji	884
§ 61. Organizacje zbiorowego zarządzania na Rynku Wewnętrznym	891
Rozdział XI. Ochrona majątkowych praw autorskich na drodze cywilnej	913
§ 62. Uwagi wstępne	914
§ 63. Legitymacja czynna i bierna	920
§ 64. Poszczególne roszczenia	970
I. Uwagi wprowadzające	970
II. Roszczenie o odszkodowanie	980
III. Roszczenie o wydanie uzyskanych korzyści	982
IV. Prawo do wynagrodzenia twórców utworów wkładowych w utworze audiowizualnym	1012
V. Relacja prawa do wynagrodzenia z art. 70 ust. 21 PrAut do ujęcia treści prawa autorskiego w art. 17 i 18 ust. 3 PrAut	1024
VI. Znaczenie przesłanki „stosowności” wynagrodzenia z art. 70 ust. 21 PrAut	1030
VII. Roszczenie o podwyższenie wynagrodzenia	1040
VIII. Roszczenie o zaniechanie naruszeń	1040
IX. Roszczenie o usunięcie skutków naruszenia	1041
X. Orzeczenie o wytworzonych przedmiotach, użytych środkach i materiałach	1042
XI. Roszczenie z art. 189 KPC	1043
XII. Żądanie udzielenia informacji	1043
XIII. Roszczenia informacyjne z art. 105 ust. 2 PrAut	1048
XIV. Skutki niedostarczenia informacji lub nieudostępnienia dokumentów	1050
XV. Zbieg żądań z art. 80 ust. 1 pkt 2 i z art. 105 ust. 2 PrAut	1051
XVI. Orzeczenie o bezprawnie sporządzonych egzemplarzach	1052
XVII. Żądanie zasądzenia odpowiedniej kwoty na Fundusz Promocji Twórczości	1053
§ 65. Przedawnienie	1054
Rozdział XII. Ochrona autorskich dóbr osobistych	1059
§ 66. Uwagi wstępne	1060
§ 67. Środki niemajątkowe ochrony dóbr osobistych	1063
I. Roszczenie o zaniechanie działań zagrażających naruszeniem lub naruszających dobra osobiste twórcy	1063
II. Roszczenia o usunięcie skutków naruszenia	1064
III. Powództwo o ustalenie naruszonego dobra	1075

§ 68. Sanckje majątkowe	1078
I. Roszczenie o zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę	1078
II. Roszczenie o zapłatę na wskazany cel społeczny	1087
III. Problem jednoczesnego spełnienia obu roszczeń pieniężnych z art. 78 PrAut	1091
IV. Roszczenie o naprawienie szkody majątkowej	1095
V. Roszczenie z art. 79 ust. 4 PrAut	1095
§ 69. Kumulacja roszczeń (sanckji)	1097
§ 70. Zagadnienia procesowe	1100
I. Legitymacja czynna w procesie	1100
II. Legitymacja bierna w procesie	1106
§ 71. Problematyka zbywalności, dziedziczności i przedawnienia roszczeń o ochronę autorskich praw osobistych	1108
Rozdział XIII. Tymczasowe środki ochrony autorskich i pokrewnych praw majątkowych	1113
§ 72. Wprowadzenie	1113
§ 73. Wspólne zasady dotyczące postępowań pomocniczych	1117
I. Sąd właściwy do wydania postanowienia tymczasowego	1117
II. Rozpoznanie wniosku o zabezpieczenie na posiedzeniu niejawnym	1120
III. Legitymacja czynna i bierna w postępowaniach pomocniczych	1122
IV. Wartość przedmiotu sporu	1126
V. Uprawdopodobnienie istnienia roszczenia majątkowego, z którym zarządzenie tymczasowe ma związek	1127
§ 74. Zabezpieczenie dowodów	1128
§ 75. Postanowienie o obowiązku udzielenia informacji i udostępnienia określonej przez sąd dokumentacji	1132
§ 76. Zabezpieczenie roszczeń	1138
§ 77. Tymczasowe środki ochrony przy kontroli granicznej	1141
Rozdział XIV. Ochrona praw autorskich i pokrewnych na podstawie konwencji międzynarodowych	1145
§ 78. Wprowadzenie	1148
§ 79. Konwencja berneńska	1150
I. Geneza. Charakterystyka ogólna	1150
II. Przedmiotowy i podmiotowy zasięg stosowania konwencji, łączniki	1151
III. Podstawowe zasady	1153
IV. Autorskie prawa osobiste	1159
V. Autorskie prawa majątkowe	1159
VI. Ograniczenia praw majątkowych	1161
§ 80. Konwencja rzymska	1163
I. Charakterystyka ogólna	1163
II. Zasięg ochrony konwencyjnej	1170
III. Treść ochrony	1173
§ 81. Porozumienie TRIPS	1183
I. Geneza i istota porozumienia TRIPS	1183
II. Charakterystyka ogólna	1187
III. Treść ochrony – prawa minimalne	1199
IV. Dochodzenie i egzekwowanie praw własności intelektualnej	1208
V. Rozstrzyganie sporów	1210
§ 82. Traktat WIPO o prawie autorskim	1212
I. Geneza i charakter prawny Traktatu o prawie autorskim	1212
II. Treść praw – minimum traktatowe	1216
III. Pozostałe zagadnienia	1225

§ 83. Traktat WIPO o artystycznych wykonaniach i fonogramach	1229
I. Geneza i założenia ogólne	1229
II. Treść ochrony – prawa minimalne	1236
III. Pozostałe zagadnienia	1248
§ 84. Traktat pekiński o artystycznych wykonaniach audiowizualnych	1250
I. Geneza	1250
II. Zasady ogólne	1251
III. Prawa osobiste	1254
IV. Prawa majątkowe	1255
V. Przeniesienie prawa do artystycznych wykonań audiowizualnych	1257
VI. Inne postanowienia	1258
§ 85. Traktat WIPO o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, słabowidzącym i osobom z niepełnosprawnościami uniemożliwiającymi im zapoznanie się z drukiem	1259
I. Geneza	1259
II. Zasadnicze postanowienia traktatu	1260
III. Perspektywy	1264
Rozdział XV. Prawo autorskie w społeczeństwie informacyjnym	1267
§ 86. Uwagi wstępne	1268
§ 87. Programy komputerowe	1269
I. Program komputerowy jako przedmiot prawa autorskiego	1269
II. Podmiot autorskich praw majątkowych	1272
III. Treść autorskich praw majątkowych	1273
IV. Dozwolony użytek	1275
V. Autorskie prawa osobiste	1277
VI. Środki technicznego zabezpieczenia programu	1278
VII. „Amnestia komputerowa”	1279
§ 88. Bazy danych	1280
I. Uwagi wprowadzające	1280
II. Baza danych jako przedmiot prawa autorskiego	1280
III. Podmiot autorskich praw majątkowych	1282
IV. Tworzenie i eksploatacja baz danych	1282
V. Treść prawa autorskiego i jego ograniczenia	1284
VI. Nowy model ochrony baz danych	1284
§ 89. Utwory multimedialne	1291
I. Uwagi wprowadzające	1291
II. Problemy dotyczące przedmiotu i podmiotu prawa autorskiego	1291
III. Tworzenie i eksploatacja produktów multimedialnych	1293
§ 90. Sieci komputerowe	1296
I. Uwagi wprowadzające	1296
II. Przedmiot i podmiot prawa autorskiego	1296
III. Podstawowe pojęcia: rozpowszechnianie i publikacja	1297
IV. Podstawowe sposoby eksploatacji	1300
V. Dozwolony użytek	1303
VI. Problem odpowiedzialności za naruszenie praw autorskich lub pokrewnych	1307
VII. Środki techniczne chroniące przed naruszeniem prawa	1311
VIII. Środki techniczne i informacje służące do zarządzania prawami wyłącznymi	1313
§ 91. Nowe spojrzenie na prawo autorskie	1314
Indeks rzeczowy	1317